

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Podziękowania	11
Rozdział 1. Wprowadzenie	13
1.1. Tło problemu	13
1.2. Istota badań: koszty transakcyjne oraz bodźce w polskiej gospodarce	15
1.3. Zarys badań	17
1.4. Uwagi końcowe	23
Część I – Nowa ekonomia instytucjonalna oraz teoria kosztów transakcyjnych	
Rozdział 2. Nowa ekonomia instytucjonalna jako podstawa analizy transformacji systemu gospodarczego	27
2.1. Wprowadzenie	27
2.2. Instytucje oraz bodźce	28
2.3. Koszty transakcyjne	36
2.3.1. Zastosowanie ekonomii kosztów transakcyjnych	36
2.3.2. Definicja kosztów transakcyjnych	38
2.3.3. Koszty transakcyjne oraz koszty transportu	41
2.3.4. Teoremat Coase'a, domena publiczna i zachowanie oportunistyczne	44
2.4. Uwagi końcowe	48
Rozdział 3. Podstawy teoretyczne analizy transformacji systemu gospodarczego	51
3.1. Wprowadzenie	51
3.2. Koszty transakcyjne, instytucje i aktywność gospodarcza	52
3.3. Silne i słabe systemy gospodarcze	55
3.4. Koszty transakcyjne w gospodarkach typu sowieckiego oraz gospodarkach typu rynkowego – porównanie	57
3.5. Czynniki obniżające koszty transakcyjne	61

3.5.1. Konkurencja rynkowa i prawo kontraktu	62
3.5.2. Kapitał społeczny	63
3.5.3. Infrastruktura fizyczna, transport i logistyka	66
3.6. Niewydajne instytucje	73
3.7. Fazy transformacji – kiedy kończy się przemiana?	79
3.8. Uwagi końcowe	83

Część II – Koszty transakcyjne, bodźce a stan polskiej gospodarki

Rozdział 4. Koszty transakcyjne i bodźce w polskiej gospodarce typu sowieckiego – od socjalizmu klasycznego do socjalizmu „rozkładającego się”	89
4.1. Wprowadzenie	89
4.2. Obietnice socjalizmu i typologia prototypów socjalizmu	91
4.3. Problemy planowania	93
4.3.1. Koszty transakcyjne	93
4.3.2. Bodźce, negocjacje dotyczące planu i informacja	96
4.3.3. Zachowanie oportunistyczne oraz wiedza	99
4.4. Polska w latach 1971–1989 – osłabienie instytucjonalne: od socjalizmu klasycznego do socjalizmu „rozkładającego się”	102
4.5. Uwagi końcowe	115

Rozdział 5. Koszty transakcyjne i bodźce w budowaniu polskiego rynku w latach 90. XX wieku	119
5.1. Wprowadzenie	119
5.2. Transformacja: wybór i cele jej strategii	120
5.3. Stan gospodarki	125
5.4. Przyczyny spadku produkcji – statystyka, popyt i podaż	129
5.4.1. Statystyka	130
5.4.2. Czynniki popytowe	132
5.4.3. Czynniki podażowe	135
5.5. Przyczyny spadku produkcji – wyjaśnienie nowoinstytucjonalne	137
5.5.1. Niekorzystne bodźce i wysokie koszty transakcyjne wynikające ze słabych i brakujących instytucji	138
5.5.2. Niekorzystne bodźce i wysokie koszty transakcyjne w procesie transformacji systemu praw własności	143
5.5.3. Wysokie rynkowe koszty transakcyjne dla przedsiębiorstw państwowych	150
5.5.4. Modele myślowe i kapitał społeczny	154
5.5.5. Prywatna działalność gospodarcza przeciwdziałająca spadkowi produkcji	156

5.6. Wzmocnienie instytucjonalne i ożywienie	158
5.7. Uwagi końcowe	163

Część III – Bliższe spojrzenie na dwa aspekty aktywności gospodarczej w różnych systemach gospodarczych

Rozdział 6. Koszty transakcyjne stania w kolejce w gospodarce typu sowieckiego	169
6.1. Wprowadzenie	169
6.2. Stanie w kolejce a koszty transakcyjne	170
6.3. Wyniki i interpretacja	175
6.3.1. Płeć, wiek i członkostwo w partii	175
6.3.2. Kto z kim stał w kolejce i po co stano?	177
6.3.3. Koszty i korzyści stania w kolejce	180
6.3.4. Ocena czynności wykonywanych podczas stania w kolejce	186
6.3.5. W jaki sposób został wykorzystany czas uzyskany w wyniku zniknięcia kolejek?	187
6.4. Uwagi końcowe	189

Rozdział 7. Koszty transakcyjne w okresie przemiany – wyzwania logistyczne	193
7.1. Wprowadzenie	193
7.2. Stan polskiej infrastruktury	194
7.3. Rozwój logistyki w Polsce	197
7.4. Zintegrowane centra logistyczne	204
7.5. Uwagi końcowe	209

Rozdział 8. Podsumowanie i wnioski	211
---	------------

Załącznik

Ankieta przeprowadzona wśród firm – empiryczne wskaźniki kształtowania się kosztów transakcyjnych w Polsce w latach 90. XX wieku	223
A1. Wprowadzenie	223
A2. Opis badań	223
A3. Podejmowanie własnej działalności gospodarczej, rozwój zatrudnienia i wyniki finansowe	225
A4. Koszty transakcyjne	228
A5. Kapitał społeczny	242
A6. Uwagi końcowe	247
Słowniczek	251
Literatura	269
Spis tabel	279
Spis rysunków	283